

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 636.4.09:616-007.43:617

**ПРОФІЛАКТИКА ПУПКОВИХ ГРИЖ У СВИНЕЙ В УМОВАХ
СУЧАСНОГО КОМПЛЕКСУ**

Чорнозуб М.П., кандидат ветеринарних наук, доцент
Ємельяненко О.В., кандидат ветеринарних наук, доцент
Козій В.І., доктор ветеринарних наук, професор
Нечитайло М.А., магістр
Білоцерківський національний аграрний університет

Нині свинарство є провідною галуззю сільського господарства, яка вирішує важливу проблему забезпечення населення продуктами харчування та його працевлаштування. Наразі виробництво ґрунтується на застосуванні сучасних технологій утримання, розведення, годівлі свиней. Але навіть за таких умов виникають різні їх хвороби, у тому числі грижі [1, 2, 3]. Грижоносії відстають у рості і розвитку, а за виникнення ускладнень (защемлення, виразки) – навіть гинуть, що завдає збитків галузі.

Мета наших досліджень – вивчити поширення, з'ясувати причини виникнення гриж у свиней в умовах конкретного господарства та запровадити заходи їх профілактики. Дослідження проводили упродовж 2019–2021-го років в умовах сучасного комплексу.

Упродовж 2019 і 2020-го років встановлено, що у структурі хірургічної патології левову частку складали грижі – 71,1 та 70,1 % відповідно, а по стаду в цілому рівень захворюваності був 1,63 та 1,67 %. При цьому у кожен із досліджуваних років за технологічними групами переважну більшість грижоносіїв становили поросята до відлучення (86,6 та 82,1 % відповідно), серед яких левову частку складали пупкові грижі (92,6 та 91,0 % відповідно) і значно рідше виявляли пахово-мошонкові (7,4 та 9,0 % відповідно).

Спираючись на дані літератури і досвід вітчизняних та зарубіжних практиків, ми провели тривале спостереження за технологічними процесами і обробками тварин цієї групи, під час якого виявили наступні причини виникнення пупкових гриж серед поросят до відлучення в умовах даного комплексу.

Розширенню пупкового отвору сприяє натягування пуповини під час її переривання у новонароджених поросят. Це відбувалося під час неправильного її переривання персоналом, у випадку зачіпання нею поросятами за ріштку підлоги родильного боксу, оточуючі предмети.

Раннє перерізання пуповини у поросят (до її підсихання), що часто супроводжувалося кровотечею з кукси і витіканням частини вартонових драглів, важливих для природного зарощення пупкового отвору.

Довга кукса пуповини, залишена оператором під час перерізання, що до моменту її повного відпадання (7–8-а доба) періодичного створювало умови для її натягування (зачіпання, ставання інших поросят) і травмування (розширення) пупкового отвору, який ще не заріс.

Наявність причин для збільшення внутрішньочеревного тиску в поросят,

що сприяло порушенню цілісності найслабкішого місця черевної стінки у цей період – пупкового отвіру в період його заростання. Тиск збільшується у наступних випадках: неправильна фіксація поросят при їх обробках та кастрації (потрібно фіксувати головою донизу, тримаючи за тазові кінцівки), тривалі діареї чи запори у поросят, придушування поросят свиноматками, бійки між поросятами за сосок.

Гнійне запалення пуповини, котре виникало у разі її забруднення руками оператора чи інструментами (ножиці, затискач), непроведення обробки кукси анитсептиком, через залишення довгої її кукси.

Відставання у рості та розвитку новонароджених поросят, яке було спричинене різними факторами (хвороби, недостатній обігрів гнізда, недоїдання через низьку молочність свиноматок), що призводило до зниження тонусу і міцності м'язів черева та пупкової ділянки зокрем.

Спираючись на зазначений аналіз причин на комплексі були задіяні відповідні технологічні та ветеринарно-санітарні заходи щодо їх попередження й усунення, що упродовж 2021-го року дало наступні результати, порівняно із 2020-м.

Кількість грижonoсіїв серед поголів'я свиней у 2021-му році, порівняно із 2020-м, зменшилася втричі і склала 0,57 % від усього стада.

У 2021-му році грижonoсійство також виявляли лише серед молодняку, але саме через істотне зменшення кількості грижonoсіїв серед поросят до відлучення (у 4,5 раза) змінилося співвідношення щодо кількості хворих між групами (61,4 % – поросята до відлучення і 38,6 % – поросята на дорощуванні).

Серед поросят-грижonoсіїв до відлучення, як найвразливішої групи, у 2021-му році істотно змінилося співвідношення між пупковими і пахово-мошонковими грижами: пупкові грижі склали 57,1 %, а пахово-мошонкові – 42,9 %.

Отже, ретельний аналіз причин грижоутворення і запровадження на комплексі необхідних змін у відповідні технологічні та ветеринарно-санітарні заходи стосовно поросят до відлучення призвело до істотного зниження кількості грижonoсіїв саме в цій технологічній групі та у стаді в цілому, а також істотного зниження серед них відсотку грижonoсіїв саме з пупковими грижами.

Список використаної літератури

1. Searcy-Bernal R., Gardner I.A., Hird D.W. Effects of and factors associated with umbilical hernias in a swine herd. *J. Am. Vet. Med. Assoc.* 1994. Vol. 204(10). P. 1660–1664.
2. Козій В.І., Чорнозуб М.П., Полтавець А.В. Поширення та структура грижonoсійства у свиней в умовах сучасного свинарського комплексу. *Наук. вісник вет. медицини. Біла Церква*, 2014. Вип. 13(108). С. 114–117.
3. Козій В.І., Чорнозуб М.П. Сучасні аспекти грижonoсійства у свиней в умовах свинарського комплексу. *Наук. вісник Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України*. К., 2016. Вип. 237. С. 228–235.